

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (penktoji kolegija) SPRENDIMAS

2017 m. gruodžio 7 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Darbuotojų migrantų socialinė apsauga – Reglamentas (EEB) Nr. 1408/71 – 46 straipsnio 2 dalis – 47 straipsnio 1 dalies d punktas – 50 straipsnis – Garantuota pensija – Minimali išmoka – Teisės į pensiją apskaičiavimas“

Byloje C-189/16

dėl *Högsta förvaltningsdomstolen* (Vyriausiasis administracinis teismas, Švedija) 2016 m. kovo 23 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2016 m. balandžio 4 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Bogusława Zaniewicz-Dybeck

prieš

Pensionsmyndigheten

TEISINGUMO TEISMAS (penktoji kolegija),

kuri sudaro kolegijos pirmininkas J. L. da Cruz Vilaça, teisėjai E. Levits, A. Borg Barthet, M. Berger ir F. Biltgen (pranešėjas),

generalinis advokatas M. Wathelet,

posėdžio sekretorė C. Strömholm, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2017 m. kovo 9 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Pensionsmyndigheten*, atstovaujamos M. Westberg, M. Irving ir A. Svärd,
- Švedijos vyriausybės, atstovaujamos A. Falk, C. Meyer-Seitz, U. Persson ir L. Swedenborg,
- Čekijos vyriausybės, atstovaujamos M. Smolek, J. Pavliš ir J. Vlácil,
- Europos Komisijos, atstovaujamos K. Simonsson ir D. Martin,

susipažinęs su 2017 m. gegužės 3 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

* Proceso kalba: švedų.

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 1971 m. birželio 14 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 1408/71 dėl socialinės apsaugos sistemų taikymo pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims, savarankiškai dirbantiems asmenims ir jų šeimos nariams, judantiems Bendrijoje, iš dalies pakeisto ir atnaujinto 1996 m. gruodžio 2 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 118/97 (OL L 28, 1997, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 3 t., p. 3), iš dalies pakeisto 1998 m. birželio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1606/98 (OL L 209, 1998, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 3 t., p. 308) (toliau – Reglamentas Nr. 1408/71), 46 straipsnio 2 dalies ir 47 straipsnio 1 dalies d punkto išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant Boguslawa Zaniewicz-Dybeck ir *Pensionsmyndigheten* (Pensijų institucija, Švedija) ginčą dėl garantuotos pensijos, numatytos pagal Švedijos bendrą pensijų sistemą, skyrimo.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

- 3 Reglamento Nr. 1408/71 III antraštinėje dalyje „Specialios nuostatos, susijusios su įvairiomis išmokų rūšimis“ esančiame 3 skyriuje „Senatvė ir mirtis (pensijos)“ yra šio reglamento 44–51a straipsniai.
- 4 Šio reglamento 44 straipsnio „Bendrosios išmokų skyrimo nuostatos pagal darbo sutartis dirbantiems asmenims arba savarankiškai dirbantiems asmenims, kai jiems buvo taikomi dviejų ar kelių valstybių narių teisės aktai“ 1 dalyje nustatyta:

„Pagal darbo sutartį dirbančio asmens arba savarankiškai dirbančio asmens, kuriems buvo taikomi dviejų ar kelių valstybių narių teisės aktai, arba jo išlaikytinių teisės gauti išmokas nustatomos pagal šio skyriaus nuostatas.“

- 5 Reglamento Nr. 1408/71 45 straipsnio „Atsižvelgimas į draudimo ar gyvenimo laikotarpius, kuriuos pagal taikomus teisės aktus įgijo pagal darbo sutartį dirbantis asmuo arba savarankiškai dirbantis asmuo, nustatant teisės į išmokas įgijimą, išsaugojimą ar atgavimą“ 1 dalyje nustatyta:

„Jeigu pagal valstybės narės teisės aktus teisės į išmokas įgijimas, išsaugojimas ar atgavimas pagal sistemą, kuri pagal 2 arba 3 dalį nėra speciali, priklauso nuo draudimo ar gyvenimo laikotarpių, tai tos valstybės narės kompetentinga įstaiga, kai reikia, sumuoja [atsižvelgia į] draudimo ar gyvenimo laikotarpius, įgytus pagal bet kurios kitos valstybės narės teisės aktus, nepriklausomai nuo to, ar jie buvo įgyti pagal bendrą ar specialią sistemą, ir ar asmuo dirbo pagal darbo sutartį ar savarankiškai. Šiuos laikotarpius ji sumuoja [Šiuo tikslu ji atsižvelgia į šiuos laikotarpius], tartum jie būtų įgyti pagal jos administruojamus teisės aktus.“

- 6 Šio reglamento 46 straipsnyje „Išmokų skyrimas“ numatyta:

„1. Kai pagal valstybės narės teisės aktus teisė gauti išmokas įgyjama netaikant 45 arba 40 straipsnio 3 dalies, galioja šios taisyklės:

- a) kompetentinga įstaiga mokėtinos išmokos dydį apskaičiuoja:
 - i) tik pagal jos administruojamų teisės aktų nuostatas,
 - ii) pagal 2 punktą;

<...>

2. Jeigu valstybės narės teisės aktais nustatytos sąlygos teisei gauti išmokas įvykdomos tik taikant 45 straipsnį [ir] arba 40 straipsnį [straipsnio] 3 dalį, tai galioja šios taisyklės:

- a) kompetentinga įstaiga apskaičiuoja teorinį išmokos dydį, į kurį atitinkamas asmuo galėtų pretenduoti, jei visi draudimo ir (arba) gyvenimo laikotarpiai, iki draudiminio įvykio įgyti pagal valstybių narių teisės aktus, kurie buvo taikomi pagal darbo sutartį dirbančiam asmeniui arba savarankiškai dirbančiam asmeniui, atitinkamoje valstybėje išmokos skyrimo metu būtų laikomi įgytais pagal jos administruojamus teisės aktus. Jeigu pagal šiuos teisės aktus išmokos dydis nepriklauso nuo įgytų laikotarpių trukmės, toks dydis laikomas šiame punkte nurodytu teoriniu dydžiu;
- b) kompetentinga įstaiga vėliau, remdamasi pagal ankstesnį punktą apskaičiuotu teoriniu dydžiu, nustato faktinį išmokos dydį, pagal santykį tarp draudimo ar gyvenimo laikotarpių, iki draudiminio įvykio įgytų pagal jos administruojamus teisės aktus, trukmės ir bendros draudimo ar gyvenimo laikotarpių, iki draudiminio įvykio įgytų pagal visų atitinkamų valstybių narių teisės aktus, trukmės;

3. Atitinkamas asmuo turi teisę iš kiekvienos valstybės narės kompetentingos įstaigos gauti didžiausią pagal 1 ir 2 dalis apskaičiuotą išmokos dydį, nepažeidžiant teisės aktų nuostatų dėl išmokų sumažinimo, jų mokėjimo sustabdymo ar nutraukimo.

Tuo atveju išmokų dydžių palyginimas atliekamas jau pritaikius minėtas nuostatas.

<...>“

- 7 Šio reglamento 47 straipsnio „Papildomos išmokų skaičiavimo nuostatos“ 1 dalies d punkte numatyta:

„Apskaičiuojant 46 straipsnio 2 dalyje nurodytus teorinį ir proporcinį dydžius galioja šios taisyklės:

<...>

- d) jeigu pagal valstybės narės teisės aktus išmokos apskaičiuojamos remiantis uždarbio, įmokų ar priedų dydžiu, pajamos, įmokos ar priedai, kuriuos tos valstybės narės kompetentinga įstaiga turi įskaityti draudimo arba gyvenimo laikotarpiams, įgytiems pagal kitos valstybės narės teisės aktus, nustatomi remiantis uždarbio, įmokų ar priedų, įregistruotų per draudimo laikotarpį, įgytą pagal jos administruojamus teisės aktus, vidurkiu;

<...>“

- 8 Reglamento Nr. 1408/71 50 straipsnyje „Priedo skyrimas, kai bendras pagal įvairių valstybių narių teisės aktus mokamų išmokų dydis yra mažesnis nei minimalus, nustatytas pagal valstybės, kurios teritorijoje gavėjas gyvena, teisės aktus“ nustatyta:

„Pensijos [Išmokų] gavėjui, kuriam galioja [taikomas] [Reglamento Nr. 1408/71 3 skyrius], valstybėje, kurios teritorijoje jis gyvena ir pagal kurios teisės aktus jam mokama [mokėtina] išmoka, negali būti paskirta mažesnė nei minimali išmoka, nustatyta pagal [tuos] teisės aktus už draudimo arba gyvenimo laikotarpius, lygius visiems draudimo ar gyvenimo laikotarpiams, kurie lygūs visiems draudimo laikotarpiams, įskaitomiems mokant pagal ankstesnį straipsnį [atitinkančius visus draudimo laikotarpius, įskaitomus mokant pagal ankstesnių straipsnių nuostatas]. Tos valstybės kompetentinga įstaiga, kai būtina, gavėjo gyvenimo jos teritorijoje laikotarpiu moka priedą, lygų pagal [Reglamento Nr. 1408/71 3 skyrių] mokamų [mokėtinų] išmokų bendro dydžio ir minimalios išmokos dydžio skirtumui.“

Švedijos teisė

- 9 Senatvės pensiją pagal Švedijos bendrąją sistemą sudaro keli elementai, būtent: proporcinė pensija, papildoma pensija ir garantuota pensija.
- 10 Proporcinė ir papildoma pensija – tai pensijos, nustatomos pagal suinteresuotųjų asmenų gautas pajamas. Pirmoji pensija grindžiama įgyta teise į pensiją; antroji pensija yra Švedijoje iki 2003 m. galiojusios pensijų sistemos dalis ir skirta asmenims, gimusiems 1953 m. arba anksčiau. Iš esmės tai yra įmokinio pobūdžio pensija.
- 11 Tačiau garantuota pensija, kurios tikslas – suteikti bazinę apsaugą mažas pajamas gaunantiems arba išvis jokių pajamų negaunantiems asmenims, yra pagal gyvenamąją vietą skiriama ir iš mokesčių finansuojama išmoka. Ji buvo įvesta XX amžiaus paskutinį dešimtmetį, iš dalies pakeitus Švedijos pensijų sistemą, ir pakeitė ankstesnę nacionalinę senatvės pensiją.
- 12 Garantuotos pensijos dydis nustatomas atsižvelgiant į atitinkamo asmens gaunamas kitų senatvės pensijų pajamas. Ji palaipsniui mažinama atsižvelgiant į proporcinę pensiją, papildomą pensiją ir kai kurias kitas išmokas.
- 13 Pagrindinei bylai reikšmingos nacionalinės nuostatos, susijusios su garantuota pensija, įtvirtintos *lagen (1998:702) om garantipension* (1998 m. Garantuotos pensijos įstatymas Nr. 702), kuris buvo pakeistas *socialförsäkringsbalken (2010:110)* (2010 m. Socialinės apsaugos kodeksas; toliau – SFB).
- 14 SFB 55 skyriaus 8 ir 10 straipsniuose numatyta, kad garantuota pensija yra bazinė senatvės pensija bendroje Švedijos pensijų sistemoje. Ji priklauso nuo draudimo laikotarpio ir gali būti skirta tiems asmenims, kurie neturi pagal pajamas nustatomos senatvės pensijos ar kurių pagal pajamas nustatoma senatvės pensija neviršija tam tikros sumos.
- 15 SFB 67 skyriaus 2 straipsnyje numatyta, kad į garantuotą pensiją gali pretenduoti 1938 m. ar vėliau gimę apdraustieji asmenys, jeigu jų draudimo laikotarpis yra ne trumpesnis nei 3 metai.
- 16 SFB 67 skyriaus 4 straipsnyje įtvirtinta, kad garantuota pensija gali būti gaunama ne anksčiau nei tą mėnesį, kai apdraustasis asmuo sukanka 65 metus.
- 17 To paties skyriaus 11 straipsnyje nurodyta, kad apskaičiuojant draudimo laikotarpį atsižvelgiama tik į laikotarpį nuo tų kalendorinių metų, kuriais suinteresuotasis asmuo sukako 16 metų, iki kalendorinių metų, kuriais jis sukako 64 metus.
- 18 SFB 67 skyriaus 15 straipsnyje numatyta, kad apskaičiuojant garantuotą pensiją remiamasi pagal pajamas nustatoma senatvės pensija, į kurią apdraustasis asmuo turi teisę už tuos pačius metus.
- 19 To skyriaus 16 straipsnyje „pagal pajamas nustatoma senatvės pensija“, kaip ji suprantama pagal to paties skyriaus 15 straipsnį, apibrėžta kaip pagal pajamas nustatoma senatvės pensija pagal SFB, neatlikus kai kuriuose šio kodekso straipsniuose numatyto sumažinimo, ir tokios privalomos senatvės pensijos pagal kitų valstybių teisės aktus, kurios negali būti prilygintos garantuotai pensijai pagal SFB.
- 20 Bazinis dydis, kuris naudojamas kaip tam tikrų socialinių išmokų, įskaitant garantuotą pensiją, apskaičiavimo pagrindas, apibrėžtas SFB 2 skyriaus 7 straipsnyje. Šis dydis yra indeksuojamas atsižvelgiant į bendrąjį kainų lygį. Pagrindinei bylai reikšmingais metais jis buvo 39 400 Švedijos kronų (SEK) (apie 4 137 eurus).
- 21 SFB 67 skyriaus 23 straipsnyje nustatyta, kad susituokusių asmenų, kurių garantuotos pensijos apskaičiavimo pagrindas neviršija 1,14 bazinio dydžio, metinė garantuota pensija yra 1,9 bazinio dydžio, sumažinto apskaičiavimo pagrindo dydžiu.

- 22 To paties skyriaus 24 straipsnyje numatyta, kad susituokusių asmenų, kurių garantuotos pensijos apskaičiavimo pagrindas viršija 1,14 bazinio dydžio, metinė garantuota pensija yra 0,76 bazinio dydžio atėmus 48 % tos apskaičiavimo pagrindo dalies, kuria viršijama 1,14 bazinio dydžio.
- 23 SFB 67 skyriaus 25 straipsnyje nurodyta, kad asmenims, negalintiems pagrįsti 40 metų draudimo laikotarpio, visos su baziniu dydžiu susijusios sumos, nurodytos 21–24 straipsniuose, apskaičiuojant garantuotą pensiją mažinamos proporcingai draudimo laikotarpio (metais) ir 40 metų santykiui.
- 24 2007 m. *Försäkringskassan* (Nacionalinis draudimo fondas, Švedija) vidaus taisyklėse Nr. 2 (toliau – taisyklės) numatyta, kad norint proporcingai apskaičiuoti garantuotą pensiją, kaip numatyta SFB 67 skyriaus 25 straipsnyje, nustatant Reglamento Nr. 1408/71 46 straipsnio 2 dalies a punkte numatytą teorinį dydį kiekvienam kitose valstybėse narėse įgytam draudimo stažui reikia priskirti fiktyvią pensinę vertę, kuri atitinka vidutinę Švedijoje įgyto draudimo stažo pensinę vertę.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 25 Lenkijos pilietė B. Zaniewicz-Dybeck gimė 1940 m., o 1980 m. išvyko iš Lenkijos ir persikėlė gyventi į Švediją. Išdirbusi Lenkijoje 19 metų, ji 24 metus gyveno Švedijoje, kur dirbo 23 metus.
- 26 2005 m. B. Zaniewicz-Dybeck pateikė prašymą skirti jai garantuotą pensiją, tačiau Nacionalinis draudimo fondas atsisakė tai padaryti.
- 27 2008 m. rugsėjo 1 d. sprendimu, priimtu išnagrinėjus skundą, Nacionalinis draudimo fondas patvirtino šį atsisakymą.
- 28 Kadangi B. Zaniewicz-Dybeck buvo įgijusi draudimo stažą ir Švedijoje, ir Lenkijoje, Nacionalinis draudimo fondas, remdamasis Reglamentu Nr. 1408/71, apskaičiavo jos garantuotą pensiją, pirma, pagal nacionalines nuostatas ir, antra, pagal šio reglamento 46 straipsnio 2 dalyje numatytą proporcingo apskaičiavimo principą.
- 29 Apskaičiuodamas B. Zaniewicz-Dybeck garantuotą pensiją pagal nacionalines nuostatas Nacionalinis draudimo fondas, remdamasis SFB 67 skyriaus 25 straipsniu ir taisyklėmis, nustatė šios pensijos apskaičiavimo pagrindą taikydamas proporcingą skaičiavimą. Be to, apskaičiuodamas Reglamento Nr. 1408/71 46 straipsnio 2 dalies a punkte numatytą bazinį dydį jis neatsižvelgė į Lenkijoje įgytą B. Zaniewicz-Dybeck senatvės pensiją, nustatomą pagal pajamas, bet įvertino, kad jos Švedijoje įgyta pagal pajamas nustatoma pensija už 24 draudimo stažo metus yra 75 216 SEK (apie 7 897 eurus), o metinė vertė yra 3 134 SEK (apie 329 eurus) (t. y. 75 216 SEK/24), paskui padaugino šią sumą iš ilgiausio galimo draudimo laikotarpio senatvės pensijai gauti, t. y. 40 metų. Taip jis gavo 125 360 SEK (apie 13 162 eurai) fiktyvią pensijos vertę.
- 30 Atsižvelgęs į gautus rezultatus, Nacionalinis draudimo fondas padarė išvadą, kad B. Zaniewicz-Dybeck gaunamos pagal pajamas nustatomos senatvės pensijos, kurios pagal SFB 67 skyriaus 15 straipsnį yra garantuotos pensijos apskaičiavimo pagrindas, viršijo garantuotai pensijai skirti reikalingą pajamų ribą.
- 31 Nesėkmingai apskundusi tokį sprendimą *Förvaltningsrätten i Stockholm* (Stokholmo administracinis teismas, Švedija), paskui – *Kammarrätten i Stockholm* (Stokholmo apeliacinis administracinis teismas, Švedija), B. Zaniewicz-Dybeck kreipėsi į *Högsta förvaltningsdomstolen* (Vyriausiasis administracinis teismas, Švedija).

- 32 B. Zaniewicz-Dybeck nurodo, kad garantuotos pensijos teorinis dydis turi būti skaičiuojamas pagal Reglamentą Nr. 1408/71, tačiau netaikant, pirma, šio reglamento 47 straipsnio 1 dalies d punkto, nes garantuota pensija priklauso tik nuo draudimo laikotarpių trukmės, neatsižvelgiant į Švedijoje gautą pagal pajamas nustatomą pensiją, ir, antra, taisyklių, nes jos yra nenaudingos darbuotojams migrantams, gaunantiems mažą pagal pajamas nustatomą pensiją iš kitos valstybės narės.
- 33 Pensijų institucija, kuri 2010 m. sausio 1 d. perėmė Nacionalinio draudimo fondo teises, teigia, kad kitoje nei Švedijos Karalystė valstybėje narėje įgytas draudimo stažas suteikia teisę į tos kitos valstybės narės pensiją. Kadangi garantuota pensija yra papildoma, apskaičiuojant šią pensiją netaikant Reglamento Nr. 1408/71 47 straipsnio 1 dalies d punkto, suinteresuotasis asmuo, įgijęs draudimo stažą kitoje nei Švedijos Karalystė valstybėje narėje, gautų per didelę pensiją. Iš tikrųjų, jei kitoje nei Švedijos Karalystė valstybėje narėje įgytam draudimo stažui nebūtų priskiriama Švedijos vidutinė pensinė vertė, tokio stažo vertė būtų mažesnė nei atitinkama tokio paties Švedijoje įgyto draudimo stažo vertė.
- 34 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas akcentuoja tai, kad kai kompetentinga institucija, būtent Nacionalinis draudimo fondas ar Pensijų institucija, apskaičiuoja garantuotą pensiją pagal Reglamento Nr. 1408/71 46 straipsnio 2 dalies a punktą, ji kiekvienam darbuotojo kitoje nei Švedijos Karalystė valstybėje narėje įgytam draudimo stažui priskiria fiktyvią pensinę vertę, atitinkančią vidutinę Švedijoje įgyto stažo pensinę vertę, kuria mažinama garantuota pensija, neatsižvelgdama į tai, ar suinteresuotasis asmuo dirbo tuo laikotarpiu. Iš tiesų, jei suinteresuotasis asmuo minėtų laikotarpiu dirbo ir taip įgijo teisę į pensiją, kuri yra didesnė už kompetentingos institucijos apskaičiuotą fiktyvią pensinę vertę, jis atsiduria palankioje padėtyje. Tačiau, jei suinteresuotasis asmuo minėtų laikotarpiu nedirbo kitoje valstybėje narėje arba įgijo teisę į pensiją, kuri yra mažesnė už kompetentingos institucijos apskaičiuotą fiktyvią pensinę vertę, jo padėtis yra nepalanki.
- 35 Atsižvelgdamas į šiuos argumentus prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad yra neaiškumų dėl garantuotos pensijos apskaičiavimo būdo. Kalbant konkrečiau, jis siekia išsiaiškinti, ar apskaičiuojant tokią pensiją reikia taikyti Reglamento Nr. 1408/71 46 straipsnio 2 dalį ir 47 straipsnio 1 dalies d punktą ir, jei reikia, ar pagal šias nuostatas nustatant tokios pensijos apskaičiavimo pagrindą kitoje nei Švedijos Karalystė valstybėje narėje įgytam draudimo stažui galima priskirti fiktyvią pensinę vertę, atitinkančią vidutinę Švedijoje įgyto stažo vertę. Jei atsakymas būtų neigiamas, prašymą prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia, ar apskaičiuojant garantuotą pensiją reikia atsižvelgti į senatvės pensijas, kurias suinteresuotasis asmuo gauna kitose valstybėse narėse.
- 36 Šiomis aplinkybėmis *Högsta förvaltningsdomstolen* (Vyriausiasis administracinis teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokius prejudicinius klausimus:
- „1. Ar Reglamento Nr. 1408/71 47 straipsnio 1 dalies d punkto nuostatos reiškia, kad apskaičiuojant Švedijos garantuotą pensiją kitoje valstybėje narėje įgytam draudimo stažui galima priskirti pensinę vertę, kuri atitinka vidutinę Švedijoje įgytam stažui nustatytą vertę, kai kompetentinga valdžios institucija atlieka proporcingą apskaičiavimą pagal to reglamento 46 straipsnio 2 dalį?
 2. Jeigu į pirmąjį klausimą būtų atsakyta neigiamai, ar apskaičiuodama teisę į garantuotą pensiją kompetentinga institucija gali atsižvelgti į pensines pajamas, kurias apdraustasis asmuo gauna kitoje valstybėje narėje, nepažeisdama Reglamento Nr. 1408/71 nuostatų?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

- 37 Pirmuoju prejudiciniu klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamentas Nr. 1408/71 turi būti aiškinamas taip, jog valstybės narės kompetentingai institucijai apskaičiuojant išmoką, kaip antai pagrindinėje byloje nagrinėjamą garantuotą pensiją, reikia taikyti šio reglamento 46 straipsnio 2 dalyje numatytą proporcingo apskaičiavimo metodą ir pagal minėto reglamento 47 straipsnio 1 dalies d punktą suinteresuotojo asmens kitoje valstybėje narėje įgytam draudimo stažui priskirti fiktyvią vidutinę vertę.
- 38 Siekiant naudingai atsakyti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui, pirmiausia reikia pažymėti, kad Reglamentas Nr. 1408/71 nesukuria bendros socialinės apsaugos sistemos, bet leidžia toliau egzistuoti atskiroms nacionalinėms sistemoms ir vienintelis jo tikslas yra užtikrinti jų koordinavimą. Tad pagal suformuotą jurisprudenciją valstybės narės išsaugo savo įgaliojimus socialinės apsaugos sistemų organizavimo srityje (žr., be kita ko, 2013 m. vasario 21 d. Sprendimo *Salgado González*, C-282/11, EU:C:2013:86, 35 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 39 Taigi, nesant suderinimo Europos Sąjungos lygiu, kiekvienos valstybės narės teisės aktuose turi būti nustatytos, be kita ko, teisės į išmokas suteikimo sąlygos (2013 m. vasario 21 d. Sprendimo *Salgado González*, C-282/11, EU:C:2013:86, 36 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 40 Vis dėlto įgyvendindamos šią savo kompetenciją valstybės narės turi laikytis Sąjungos teisės ir pirmiausia SESV nuostatų, susijusių su kiekvienam Sąjungos piliečiui pripažinta laisve judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje (2013 m. vasario 21 d. Sprendimo *Salgado González*, C-282/11, EU:C:2013:86, 37 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 41 Šiuo klausimu reikia priminti, jog Reglamento Nr. 1408/71 45 straipsnyje numatyta, kad jeigu pagal valstybės narės teisės aktus teisės į išmokas įgijimas, išsaugojimas ar atgavimas priklauso nuo draudimo stažo, tos valstybės narės kompetentinga įstaiga, kai reikia, turi atsižvelgti į draudimo stažą, įgytą pagal bet kurios kitos valstybės narės teisės aktus, tarytum jis būtų įgytas pagal jos taikomus teisės aktus. Kitaip tariant, įvairiose valstybėse narėse įgytas draudimo stažas turi būti sumuojamas.
- 42 Reglamento Nr. 1408/71 46 straipsnio 2 dalies a punkte numatyta, kad tokiu atveju kompetentinga institucija teorinį išmokos, į kurią turi teisę suinteresuotasis asmuo, dydį apskaičiuoja taip, lyg visas šis darbo stažas, kurį jis įgijo įvairiose valstybėse narėse, būtų įgytas kompetentingos institucijos valstybėje narėje. Be to, pagal to paties straipsnio 2 dalies b punktą kompetentinga institucija nustato faktinį išmokos dydį remdamasi teoriniu dydžiu proporcingai draudimo stažo ir (arba) gyvenimo kompetentingos institucijos valstybėje narėje trukmei, palyginti su visa draudimo stažo ir (arba) gyvenimo šalyje laikotarpiu, įgytų skirtingose valstybėse narėse, trukme. Turimas omenyje proporcingo apskaičiavimo metodas.
- 43 Reglamento Nr. 1408/71 47 straipsnyje numatytos papildomos nuostatos dėl šio reglamento 46 straipsnio 2 dalyje numatytų teorinio ir proporcingo dydžio apskaičiavimo. Taigi minėto reglamento 47 straipsnio 1 dalies d punkte nurodyta, kad jeigu pagal valstybės narės teisės aktus išmokos apskaičiuojamos remiantis uždarbio, įmokų ar priedų dydžiu, pajamos, įmokos ar priedai, kuriuos tos valstybės narės kompetentinga įstaiga turi įskaityti draudimo arba gyvenimo laikotarpiams, įgytiems pagal kitos valstybės narės teisės aktus, nustatomi remiantis uždarbio, įmokų ar priedų, įregistruotų per draudimo laikotarpį, įgytą pagal jos taikomus teisės aktus, vidurkiu.

- 44 Nagrinėjamu atveju reikia pažymėti, kad per posėdį pati Švedijos vyriausybė pripažino, jog garantuota pensija siekiama užtikrinti jos gavėjams tinkamą gyvenimo lygį ir garantuoti jiems minimalias pajamas, viršijančias dydį, kuris jiems būtų nustatytas, jei jie gautų tik pagal pajamas nustatomą senatvės pensiją, kai šis dydis yra labai nedidelis arba lygus nuliui. Garantuota pensija yra bazinė senatvės pensija bendroje Švedijos pensijų sistemoje.
- 45 Šiuo klausimu 1981 m. gruodžio 17 d. Sprendimo *Browning* (22/81, EU:C:1981:316) 15 punkte Teisingumo Teismas nusprendė, kad „minimali išmoka“, kaip ji suprantama pagal Reglamento Nr. 1408/71 50 straipsnį, yra tada, kai pagal valstybės, kurioje asmuo nuolat gyvena, teisės aktus numatyta speciali garantija, kuria siekiama socialinio draudimo išmokų gavėjams užtikrinti minimalias pajamas, viršijančias išmokų, kurių jie galėtų tikėtis atsižvelgdami vien į draudimo stažą ir įmokas, lygį.
- 46 Atrodo, kad, atsižvelgiant į pagrindinėje byloje nagrinėjamos garantuotos pensijos tikslą, ji ir yra Reglamento Nr. 1408/71 50 straipsnyje numatyta minimali išmoka.
- 47 Kaip generalinis advokatas pažymėjo savo išvados 47 punkte, kadangi Reglamente Nr. 1408/71 nereikalaujama, kad valstybės narės numatytų minimalias išmokas, o šios rūšies išmokos nebūtinai turi būti numatytos pagal visus nacionalinės teisės aktus, šio reglamento 46 straipsnio 2 dalis negali nustatyti specialių ir išsamių tokios išmokos apskaičiavimo taisyklių.
- 48 Todėl teisė gauti minimalią išmoką, kaip antai pagrindinėje byloje nagrinėjamą garantuotą pensiją, turi būti vertinama ne pagal Reglamento Nr. 1408/71 46 straipsnio 2 dalį arba 47 straipsnio 1 dalies d punktą, o pagal šio reglamento 50 straipsnyje numatytas specialias taisykles ir reikšmingus nacionalinės teisės aktus.
- 49 Iš šio sprendimo 29 punkte išdėstytų pagrindinės bylos faktinių aplinkybių matyti, kad siekdama apskaičiuoti B. Zaniewicz-Dybeck teisę į garantuotą pensiją kompetentinga institucija, viena vertus, remdamasi SFB 67 skyriaus 25 straipsniu suinteresuotojo asmens proporcinės ir papildomos pensijų, kurios yra garantuotos pensijos apskaičiavimo pagrindas, dydžiui pritaikė proporcingo skaičiavimo metodą, kuris, kaip iš esmės pažymėjo generalinis advokatas savo išvados 45 ir 46 punktuose, yra panašus į metodą, numatytą Reglamento Nr. 1408/71 46 straipsnio 2 dalies a ir b punktuose. Kita vertus, taikydama minėtoje 46 straipsnio 2 dalyje numatytą proporcingo apskaičiavimo metodą kompetentinga institucija, kaip numatyta taisyklėse, neatsižvelgė į B. Zaniewicz-Dybeck Lenkijoje įgytas senatvės pensijas, o, kaip numatyta Reglamento Nr. 1408/71 47 straipsnio 1 dalies d punkte, priskyrė suinteresuotojo asmens Švedijoje įgytai pagal pajamas nustatamai pensijai metinę vertę, paskui padaugino šią sumą iš ilgiausio galimo draudimo laikotarpio garantuotai pensijai gauti, t. y. 40 metų. Iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad rezultatas, gautas pritaikius aprašytą skaičiavimo metodą, viršijo garantuotai pensijai skirti reikalingą pajamų ribą.
- 50 Kaip matyti iš šio sprendimo 48 straipsnio, toks Reglamento Nr. 1408/71 46 straipsnio 2 dalimi ir 47 straipsnio 1 dalies d punktu pagrįstas skaičiavimo metodas negali būti taikomas apskaičiuojant minimalią išmoką, kaip antai pagrindinėje byloje nagrinėjamą garantuotą pensiją.
- 51 Kompetentinga institucija turi apskaičiuoti garantuotą pensiją remdamasi Reglamento Nr. 1408/71 50 straipsnio ir nacionalinės teisės aktu, išskyrus SFB 67 skyriaus 25 straipsnį ir taisykles, nuostatomis.
- 52 Todėl į pirmąjį klausimą reikia atsakyti, kad Reglamentas Nr. 1408/71 turi būti aiškinamas taip, jog apskaičiuodama minimalią išmoką, kaip antai pagrindinėje byloje nagrinėjamą garantuotą pensiją, valstybės narės kompetentinga institucija neturi taikyti nei šio reglamento 46 straipsnio 2 dalies, nei 47 straipsnio 1 dalies d punkto. Tokia išmoka turi būti apskaičiuojama pagal to paties reglamento 50 straipsnio ir nacionalinės teisės aktų nuostatas, tačiau netaikant tokių su proporcingu apskaičiavimu susijusių nacionalinių nuostatų, kokios nagrinėjamos pagrindinėje byloje.

Dėl antrojo klausimo

- 53 Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamentas Nr. 1408/71 turi būti aiškinamas taip, kad jam prieštarauja valstybės narės teisės aktai, kuriuose numatyta, kad apskaičiuodama tokią išmoką, kaip pagrindinėje byloje nagrinėjama garantuota pensija, kompetentinga institucija turi atsižvelgti į visas senatvės pensijas, kurias suinteresuotasis asmuo faktiškai gauna vienoje ar kelyse kitose valstybėse narėse.
- 54 Svarbu pažymėti, kad, kaip matyti iš atsakymo į pirmąjį klausimą, tokia minimali išmoka, kaip pagrindinėje byloje nagrinėjama garantuota pensija, turi būti apskaičiuojama remiantis Reglamento Nr. 1408/71 50 straipsniu ir reikšmingomis nacionalinės teisės aktų nuostatomis.
- 55 Tačiau iš SFB esančių nacionalinės teisės nuostatų dėl garantuotos pensijos, kurių tekstas pateikiamas, be kita ko, šio sprendimo 19 punkte, aiškiai matyti, kad pagal kitų valstybių narių teisės aktus privalomos senatvės pensijos, kurios negali būti prilygintos garantuotai pensijai, yra įtrauktos į šios pensijos apskaičiavimo pagrindą. Taigi atrodo, kad pagal reikšmingus nacionalinės teisės aktus apskaičiuodama garantuotą pensiją atitinkamos valstybės narės kompetentinga institucija turi atsižvelgti į senatvės pensijas, kurias suinteresuotasis asmuo gauna kitose valstybėse narėse.
- 56 Šiomis aplinkybėmis reikia nustatyti, ar Reglamentui Nr. 1408/71, būtent jo 50 straipsniui, prieštarauja valstybės narės teisės aktai, kuriuose numatyta, kad apskaičiuodama teisę į minimalią išmoką, kaip antai pagrindinėje byloje nagrinėjamą garantuotą pensiją, kompetentinga institucija turi atsižvelgti į visas senatvės pensijas, kurias suinteresuotasis asmuo faktiškai gauna kitoje valstybėje narėje.
- 57 Šiuo aspektu reikia priminti, kad pagal suformuotą jurisprudenciją Reglamento Nr. 1408/71 50 straipsnis taikomas atvejams, kai darbuotojo stažas pagal jam taikomus valstybių teisės aktus buvo gana trumpas, todėl visa šių valstybių mokėtinų išmokų suma nesiekia tinkamo gyvenimo lygio (1977 m. lapkričio 30 d. Sprendimo *Torri*, 64/77, EU:C:1977:197, 5 punktas ir 1981 m. gruodžio 17 d. Sprendimo *Browning*, 22/81, EU:C:1981:316, 12 punktas).
- 58 Siekiant ištaisyti šią padėtį, šiame 50 straipsnyje nustatyta, kad tuo atveju, kai gyvenamosios vietos valstybės teisės aktuose numatyta minimali išmoka, šios valstybės mokėtina išmoka didinama priedu, kuris yra lygus įvairių valstybių, kurių teisės aktai buvo taikomi darbuotojui, mokėtinų išmokų bendro dydžio ir šios minimalios išmokos skirtumui (1977 m. lapkričio 30 d. Sprendimo *Torri*, 64/77, EU:C:1977:197, 6 punktas).
- 59 Darytina išvada, kad, kaip pažymėjo generalinis advokatas savo išvados 59 punkte, apskaičiuojant teisę į minimalią išmoką, kaip antai pagrindinėje byloje nagrinėjamą garantuotą pensiją, Reglamento Nr. 1408/71 50 straipsnyje konkrečiai numatyta atsižvelgti į suinteresuotojo asmens faktiškai kitoje valstybėje narėje gaunamas senatvės pensijas.
- 60 Todėl į antrąjį klausimą reikia atsakyti, kad Reglamentas Nr. 1408/71, būtent jo 50 straipsnis, turi būti aiškinamas taip, kad jam neprieštarauja valstybės narės teisės aktai, kuriuose numatyta, kad apskaičiuodama minimalią išmoką, kaip antai pagrindinėje byloje nagrinėjamą garantuotą pensiją, kompetentinga institucija turi atsižvelgti į visas senatvės pensijas, kurias suinteresuotasis asmuo faktiškai gauna vienoje ar kelyse kitose valstybėse narėse.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 61 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (penktoji kolegija) nusprendžia:

1. 1971 m. birželio 14 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 1408/71 dėl socialinės apsaugos sistemų taikymo pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims, savarankiškai dirbantiems asmenims ir jų šeimos nariams, judantiems Bendrijoje, iš dalies pakeistas ir atnaujintas 1996 m. gruodžio 2 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 118/97, iš dalies pakeistas 1998 m. birželio 29 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1606/98, turi būti aiškinamas taip, kad apskaičiuodama minimalią išmoką, kaip antai pagrindinėje byloje nagrinėjamą garantuotą pensiją, valstybės narės kompetentinga institucija neturi taikyti nei šio reglamento 46 straipsnio 2 dalies, nei 47 straipsnio 1 dalies d punkto. Tokia išmoka turi būti apskaičiuojama pagal to paties reglamento 50 straipsnio ir nacionalinės teisės aktų nuostatas, tačiau netaikant tokių su proporcingu apskaičiavimu susijusių nacionalinių nuostatų, kokios nagrinėjamos pagrindinėje byloje.
2. Reglamentas Nr. 1408/71, iš dalies pakeistas ir atnaujintas Reglamentu Nr. 118/97, iš dalies pakeistas Reglamentu Nr. 1606/98, būtent to reglamento 50 straipsnis, turi būti aiškinamas taip, kad jam neprieštarauja valstybės narės teisės aktai, kuriuose numatyta, kad apskaičiuodama minimalią išmoką, kaip antai pagrindinėje byloje nagrinėjamą garantuotą pensiją, kompetentinga institucija turi atsižvelgti į visas senatvės pensijas, kurias suinteresuotasis asmuo faktiškai gauna vienoje ar kelse kitose valstybėse narėse.

Parašai.